

Не віриться, що ці казкові, чудові, дивовижні три місяці літа вже минули. Лишилися тільки приємні спогади і пара сувенірів. А тепер за вікном сіра дощова осінь, щоранку до школи, щовечора за уроки. Здається, ще зовсім недавно від сходу сонця до пізньої ночі можна було гуляти, робити що завгодно, і відпочивати, насолоджуватися красою літньої природи...

А насолоджуватися було чим. Тільки-но сонечко визирне з-за обрію і потягнеться своїми теплыми промінцями у небо, прокидаючись від сну, як усі трави, листочки, квіточки сяють сліпучими діамантками, переливаються, грають на світлі, і дарують дитячу радість, радість від звичайних див світу, від життя і нового дня. Десять на смарагдовому килимі запашного зрошеного зілля враз засяє червоний вогник. Мимохіть простуєш до того камінця, по-

Етюд в літніх тонах

мічаєш, що то маленька сунічка хизується своєю ягодою, розносячи дивовижний солодкий аромат свіжої трави і молодих плодів. Яка насолода простягнути руку просто у темні кущі і зірвати ту першу ягоду літа!

Поволі сонячне дзеркало піднімається високо в хмари, розкидаючи полями і степами маленькі зірки. Он жовтіє і соняшникове сузір'я. Кожна золотава голівка з цікавістю піднята до неба. Певно, вони чекають, що із неба полетить дощ із чорних зернят і наповнить чаші жовтих пелюстків. Бджола-трудівниця не омине її і скуштує нагрітий ранковим сонцем нектар. Ці маленькі медівники схожі на пухнастих ведмедиків із помаранчевим хутром, що жадібно поповнюють запаси солодошів. Бджолиний «спів» зливається в одну пісню, що лине із поля до лану, над стежкою і аж у небо. Як добре на душі...

Луг геть увесь вкритий квітковим хороводом, неначе вишитим шовковим

простирадлом. Ніде більше не знайти такої справжньої і досконалої краси, де за велінням невідомого художника змішані і витончено поєднані небесні, фіолетово-рожеві, жовтогарячі, салатові кольори і їх відтінки з м'якими переходами і співзвучними гаммами. Якийсь синтез кольорової музики, магії літа, співу душі і чудового настрою відбувається саме у такі хвилини.

Ось почалася злива, але не холодна і сіра, як восени, а тепла, із гучним дзвоном краплинок, піснями пташок. В одну мить дощова завеса зникла, відкриваючи дві тонкі серпанкові райдуги, що широким півколом охоплюють поля і ниви, ліси і річки, худобу і хати, даруючи освіжаючу прохолоду.

Ось заколосилося від сонячної зливи жито, наповнюючи свої зернята живою енергією хліба. А ще далі на виднокрузі тягнуться вище зелені стріли тонкі пшеничні стебла. Серед них синім полум'ям розпушилися волошки. Здалека вони нагадують

сині очі рідної землі, що зачаровано дивляться на своїх дітей крізь пасма золотих кіс. Боже, яку благодать і щастя відчуваєш, оглядаючи неозоре хлібне поле, що згодом нагодує родини, села, міста, коли у хатах пахнутиме свіжою випічкою, і від цього аромату на обличчі сяятиме посмішка!

Високо вгорі струшують своє пір'я у затишних гніздах маленькі бузлики. Вони нетрпляче виглядають своїх батьків, що по болотах шукають для них щось смаченьке. Такі крихітні і беззахисні, такі величні і кумедні, чорногузи не дарма вважаються символами родинного щастя. Спостерігаючи за цією дружною сімейкою, розумієш: ось воно, життя, що безупинно йде, тече, змінюється, але не спиняється ні на мить. Тому воно таке дивне і дивовижне.

За цими роздумами і не помітиш, як сонце вже заковчується за обрій, золотить розпечений легіт степових трав, топить вечірне проміння у рівному плесі води і радіє вечірній прохолоді. Мить, і вже сутеніє, замовкає ліс, притихають трави. Ще чути кування невтомної зозулі чи балади дзвінкоголого солов'я. Дослухаєш концерт звуків літньої ночі, милуючись загадковою близькою місяця, і заснеш на свіжому сні. Ось воно, літо. Таке чудове і мелодійне, приємне і таке швидкоплинне...

Марія Писаренко, 9-А

ЛІТЕРАТУРНА СТОРІНКА

Здравствуйте! Это я, Лиза!

Я хотела с вами поделиться историями о себе. Рассказать, что чувствовала этим летом...

Когда я была в 5 классе, к нам в класс пришел новый мальчик, и мне он очень понравился. Это было где-то зимой, мы просто гуляли вместе, и так закрутился сюжет, что мы начали встречаться, но... Этим летом кое-что произошло, я его бросила. Он мне написал, что боится нашей любви, а я не могла ждать и ждать. И знаете почему он боялся? В этом виноват РОСТИК СОЛОД и его дружки, они нас дразнили, что мы не подходим друг другу, потому что он ниже меня, а я его выше... И даже после этого (я сейчас в 6 классе) я его просила вернуться (знаю, что глупая), но ему на меня наплевать... И тогда я стала писать стихи, и посвящать их ему. Вот один из них.

Он уходил, она смеялась,
Не потому, что ей смешно,
Она расплакаться боялась,
Боялась выпрыгнуть в окно.
Боялась закричать, что любит,
И умоляют не уходить,
Ведь этим он её погубит —
Ей больше не для кого жить.
Она смеялась, стиснув зубы,
И сжав до боли кулаки,
И вспоминала его губы,
И нежность ласковой руки.

И, хлопнув дверью, он ушёл,
Понять её не попытался,
А смех её вдруг сам прошёл,
Как музыка вдруг оборвался.
Она, застыв в окне, молчала,
Слеза бежала по щеке.
Она его за всё прощала,
Вскрывая вены на руке...
Душа тихонько отдыхала,
Ведь с каждой каплей крови
Она всё меньше ощущала
Боль от потерянной любви...

P.S. Ваши комментарии пишите на электронную почту: lizuna.kon@yandex.ua
Всё, до свидания! ☺

Музыка

Годы летят,
Месяцы летят,
Недели летят,
Дни летят,
Время летит.
А секунды пролетают...
А я сижу,
Сижу и пишу,
Сижу и сочиняю
Разные стихи.
Пишу.

Пишу музыку, сидя за пианино,
Как будто я плыву на Бригантине.
Плыву и плыву
В нотах прекрасных.
Плыву и плыву
В нотах музыки.

ПРИПЕВ (2 раза):

Без музыки я жить не могу,
Без музыки я дышать не могу.
Ноты — мое настроение,
А музыка-жизнь.

Без вдохновения я плыть не смогу,
Хоть плыву на Бригантине,
А играю на пианино.
А может смогу я поплыть на льдине?
Хотя, нет!
Без вдохновения — это не творение.

ПРИПЕВ (2 раза).

Марія
Ерохіна,
6-А

Доброго дня, шановна редакція!

Мене звати Владислав Михайлов, я — учень 9-6 класу Кловського ліцею. Вирішив запропонувати увазі читачів газети один зі своїх віршів.

Ключ від натхнення

У чому пізнає натхнення митець кожен?
На що без музи він спроможний?
Чи будуть його твори без жіночої уваги
Достойними найвищої поваги?
Чи зможе він без неї скласти лаконічний вірш,
А чи без музи він звучатиме найгірш?
Чи зможе написати вірш за сійної погоди
Або покличе музу за найліпшої нагоди?
Чи зможе в вірші рима в риму попадати,
Якщо він вирішить свій дар на чари музи проміняти?
Всі думають, письменників лиш муза надихає.
Когось і так, а в когось — лиш душа палає.
Для когось муза — плід страждання,
Душі тривога, серця коливання...
Ви можете позбутися страждань,
Лиш оберіть ви іншу музу без вагань.
Найти вам треба музику душі,
Бо музика — то від натхнення є ключі.
І зразу рима в риму ляже,
А де митець не справиться — там музика підкаже.
Та купу гарних віршів зразу не напишеши,
І зразу пам'ять про свої вірші не лишиши.
Для цього треба час, і труд, натхнення,
І музики святе благословення.
Тоді і вірші гарні будуть, й пишна слава,
А втім, не головне, щоб слава довгою була,
Аби лиш пам'ять у серцях людей про вас жила.

Meridian

Адреса редакції: Київ, вул. Шовковична, 25, Кловський ліцей, Зелена кімната (каб. №36)

Редакційна Рада газети «77 Меридіан» з великою вдячністю візьме до публікації будь-які матеріали, залишаючи за собою право вносити граматичну, стилістичну правку, скорочувати, публікувати уривки, додавати ілюстративний матеріал, гарантуючи при цьому збереження духу матеріалу. Матеріали приймаються в електронному вигляді, надсилаються електронною поштою:

svetpet@voliacable.com та naydiuk@ukr.net

Учні молодшої школи можуть подавати матеріали у будь-якому вигляді.

Редколегія:

Світлана Петровська, Олеся Найдюк, Марія Писаренко, Вікторія Діденко, Анфіса Дорошенко, Олександра Сулименко, Ольга Пітків

Малюнки: Даша Ніколаєнко

Верстка: Володимир Соболевський
Газета надрукована у ТМА «Трістан»

Меридіан

Газета учнів та вчителів
Кловського ліцею №77

Слово редактора

Дорогі читачі газети!

Найперше хочеться привітати вас із початком нового навчального року, адже після літніх канікул ви, маю надію, гарно відпочили, і повернулися зі свіжими враженнями, отже, й з новими силами. У школі на вас чекали новини як радісні, так і сумні (серед них зокрема — відхід в інший світ улюбленого вчителя). Але з таких новин й складається життя.

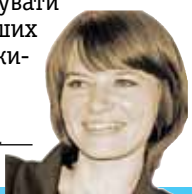
Я, у свою чергу, хотіла б поділитися новинами, які витали впродовж останнього часу навколо нашої шкільної газети. Ми вирішили її оновлювати. Тобто така ідея виникла після того, як ми з членами редакції, Марією Назаровою та Ольгою Яремою побували на Всеукраїнському (нині — Міжнародному) конкурсі шкільних газет у Миколаєві. І були відзначені в достойній номінації «За найкращий зміст газети», що, я вважаю, найкраща похвала для газети взагалі. Справа в тім, що серед близько 3000 (!) різноманітних шкільних видань (саме стільки було конкурсантів), ми, по-перше, побачили понад десяток самих тільки «Меридіанів». Значить, назва нашої газети не оригінальна. По-друге, вразив творчий підхід журналістів та редакторів до своїх видань, сама серйозність того, як вони відносяться до того, що роблять. Надзвичайно приємно було, наприклад, отримувати від юних редакторів справжній професійні візитівки з адресою й телефоном, й спостерігати, як поважно й гордо вони вимовляють назву своєї газети, розповідають про плани і т. ін. Я, звісно, не закликаю зараз штампувати візитки, відкривати електронний варіант газети або, позаяк розумію передовсім фінансову сторону справи. Але все ж таки щось на рівні нового підходу, нового ставлення до нашої газети і журналістської справи загалом ми таки можемо зробити вже зараз.

У газеті ви прочитаєте пропозиції стосовно оновлення газети Марії Назарової. Ви можете бути не згодні. Але натомість запропонуйте своє бачення. Ми будемо раді, якщо висловлюватимете конструктивну критику, надсилатимете свої варіанти назви газети, побажання стосовно зміни формату, і чи варто його змінювати взагалі. Можливо, у когось є побажання щодо дизайну (між іншим, вакансія дизайнера в газеті допіру вільна, ніхто цим спеціально не займається, а це вкрай потрібно!). Спільними творчими зусиллями ми зможемо зробити нашу газету неповторною і оригінальною, такою, якою ми її хочемо бачити, яку приємно подарувати друзям і колегам.

Між іншим, нещодавно у нас була розмова з представниками Польського Інституту в Києві стосовно відзначення днів Януша Корчака в Києві. Забігаючи наперед, скажу, що наступне число газети буде присвячено саме Корчаку та його ідеям. Так ось, представництво Польського Інституту зацікавилася газетою, адже вона могла б виступити на своєму рівні інформаційним спонсором доволі серйозного проекту Корчака. І це було б величезним плюсом для рівня й престижу нашої газети та її творців.

Проявляйте ініціативу! Пишіть на адресу редакції свої думки з даного приводу. Заходьте до Зеленої кімнати. Наша газета — колосальний шанс для кожного втілення ідеї самоврядування; керувати, створювати свою моду, просувати власні ідеї — все це в наших руках. Не будьте байдужими, будьте творчими!

Ваша Оlesia Найдюк

Формат шкільної газети: пропозиція зміни

7 вересня 2012 року у Кловському ліцеї відбулися загальні збори Президентської Ради і Редколегії шкільної газети «77 Меридіан». Одним з головних питань зібрання були можливі зміни формату нашої газети. Своє бачення оновленої газети запропонувала Марія Назарова, Голова Редколегії. Серед основних пропозицій стосовно такого реформування наступні:

1. **Зміна назви газети**, як варіант — «Очима Кловського». Своєрідне гасло — «бачити, думати, говорити». Назва повинна відображати стиль і характер матеріалів, які б ставали все більш індивідуалізованими, концепційними.
2. **Зміна формату газети**:
 - схема верстки титульної сторінки газети: колонка зліва — слово редактора; колонка справа — новини, оголошення, привітання; «підвал» внизу — коротко анонс цього номеру; у центрі — тематична стаття;

- чітке структурування — поділ на рубрики, варіанти назв яких слід обговорити;

- зміна шрифтів, кольору.

3. **Концепція змісту і дизайну газети**:

- повна свобода слова (в розумних межах — без нецензурної лексики та ін.);
- більша ілюстративність (малюнки, фотографії самих учнів тощо);
- більша жанрова різноманітність матеріалу (статті, репортажі, есеї, опитування на будь-які теми, привітання, плітки, вірші, цитати, гумористичні замальовки тощо).

Нагадаємо, що наприкінці квітня минулого навчального року делегація від нашого ліцею у складі Марії Назарової, Ольги Яреми (11-Б, керівники Редколегії), Олеси Найдюк (головний редактор «77 Меридіану») та Людмили Володимирівни Чванько (педагог-організатор) їздила на Національний конкурс шкільної преси до м. Миколаєва. Дівчата повернулися із нагородою та нови-

Очима Кловського

Думати, бачити, говорити

ми ідеями щодо роботи газети, дізналися більше про роботу шкільного журналіста. Зокрема постало питання зміни назви газети «Меридіан» (юнкори побачили багато газет з аналогічною назвою) і формату газети.

Марія Писаренко, 9-А

Новини Кловського ліцею за вересень 2012 року

1 вересня 2012 року розпочався новий навчальний рік. В суботній день на святковій лінійці зібралось трохи менше ліцеїстів, ніж завжди. Але від того урочиста атмосфера не зникла. На думку учнів, цього разу свято Першого дзвоника було краще організовано, адже батьки першокласників і фотографії були відмежовані від школярів, було краще видно і чути виступи учасників лінійки. Одинадятикласники вчасно зорієнтувалися, і традиційні жовті і блакитні повітряні кульки полетіли у безхмарне вереснєве небо, під яким гучно пролунав перший шкільний дзвоник цього року.

На другому тижні навчання з 10 по 14 вересня у всіх класах з 5 по 11 пройшли вибори лідерів: президентів, віце-президентів і старост. Сподіваємося, цього року новообрані представники класів будуть активніше брати участь у шкільних акціях!

15 вересня 2012 року в суботу відбулася загальношкільна батьківська конференція. Окрім нагальних питань батьківського комітету ліцею, було розглянуто прохання представників учнівського самоврядування. Вони висловили подяку за фінансову підтримку Президентської Ради і висловили пропозиції учнів щодо позакласної роботи на цей рік.

21 вересня 2012 року на 7 уроці відбулася учнівська конференція «Обираємо лідерів». Новообрані представники класів виступили перед аудиторією із готовністю працювати у складі Президентської Ради. Також президент 2011-2012 н. р. Баранюк Аріна подякувала ліцеїстам за чудовий і плідний рік співп-

раці, побажала подальшої активності учням. Було обрано нового президента учнівського самоврядування ліцею за відсутності інших кандидатів. Ним стала учениця 9-А класу Писаренко Марія. Учні висловили свої пропозиції і побажання на цей навчальний рік.

28 вересня 2012 року розпочинається шкільна виставка творчих робіт «Осіньна реліквія». Приймаються будь-які роботи учнів 1-11 класів. До участі запрошуються як окремі учні, так і цілі класи. Свої роботи приносять у 18 кабінет.

5 жовтня 2012 року планується святковий концерт до Дня вчителя. Із ідеями і побажаннями звертайтеся до Президентської Ради.

Редакція газети

Про що говорять:

- Про те, як минуло літо, хто, як і де відпочивав, чи вистачає трьох місяців літніх канікул для відпочинку.

- Про те, хто і де переховувався під час Євро-2012, або навпаки — святкував футбольний місяць, чи спілкувався з іноземними фанатами, чи був на стадіоні під час матчу, і чи справдилися очікування від Євро.

- Про те, як і хто готувався до школи, наскільки сильно змінився сімейний бюджет у зв'язку з придбанням зошитів, ручок, форми і підручників.

- Про день 1 вересня цього року: як добре, що це була субота, і не було уроків (якби так завжди!); про те, що організація була кращою цього разу, бо батьки і фотографії не так цілеспрямовано заважали учням дивитися виступи ведучих; про те, що усім особливо сподобалася ідея з червоними обмежувальними стрічками; про те, чому забули оголосити про повітряні кульки (одинадятикласники вчасно зорієнтувалися, і кульки таки полетіли у небо із нашими бажаннями на цей навчальний рік).

- Про те, чому так важко зараз отримувати книжки тим, хто не зробив це у травні, а змушений щодня штурмувати бібліотеку.

- Про те, чому нам вже задають такі купи домашнього завдання, коли навчальний процес тільки-но розпочався, і чому

доводиться за лабораторними роботами, численними творами і фізико-математичними задачами сидіти до пізньої ночі.

- Про плани на цей навчальний рік: хто збирається почати життя з нової сторінки зошита, а хто взагалі нічого не планує.

- Про нову дислокацію медичного кабінету: чи зручніше тепер отримувати першу допомогу хворій перевантаженій ученицею голові, нашпигованому булочками з ідальні шлунку і тим, кому раптом «резко поплохело».

- Про амурні зв'язки всередині школи і їх наслідки.

- Про те, скільки і кому років лишилося провчитися у школі.

- Про те, чому так часто нас відвідує улюблена наша Лілія Іванівна, і що вона збирається з нами робити.

- Про нового вчителя Захисту Вітчизни: чи подобається, чи веселий, чому до школи прийшов хлопців навчати, які виховні методи застосовує, яке військове звання має.

- Про те, що у багатьох класів розклад влаштований дуже незручно: важливі предмети після фізкультури або на сьомому уроці, погані поєднання уроків (по три математичні або природничі науки поспіль в один день), невдалі пари уроків.

- Про те, чи скоро почнеться справжня сумна осіння погода зі зливами.

- Про те, що по Києву зараз цвітуть каштани, як навесні, і викликають ностальгію за травнем.

- Про нових вчителів англійської, математики, української, правознавства: кому подобається, як ведуть уроки, як ставляться до учнів.

- Про наших новеньких: хто, звідки, як, чому і який, чи добре «вливається» в колектив, як вчиться і який за характером.

- Про те, що багато хто пішов цього року зі школи в інші навчальні заклади. Робимо висновок: навчатися у Кловському — це важка праця, тягар якої непосильний для багатьох (хоча знання тут даються фундаментальні, які за плечима не носити; про це свідчать і ті, хто відтепер вчиться в інших школах, із хорошистів ставши відмінниками).

- Про мрії: як іноді хочеться на уроках опинитися вдома на дивані із чашкою чаю/какао/кави перед телевизором/з книгою/ноутбуком загорнутим у ковдру або просто по-людськи поспати.

- Про популярні серед ліцеїстів місця відпочинку (кафе, ресторани та ін.).

Підготувала
Марія Писаренко, 9-А

Любіть Україну, всім серцем любіть...

«77 МЕРИДІАН» — ГАЗЕТА УЧНІВ ТА ВЧИТЕЛІВ КЛЮВЬСЬКОГО ЛІЦЕУ № 77

Події цього літа несподівано викликали особисто у мене суперечливі почуття: біль і гордість за Україну. Не знаю чому і як, але я зрозуміла, що воно таке, патріотизм, любов до рідної землі. Ні, не подумайте я не починаю писати твір з української літератури на тему: «Я люблю свою країну» чи щось на кшталт цього. І це зовсім не політична агітація. Абсолютно ні. Просто хочеться попередити усіх, що незабаром ми очевидно житимемо як наші предки... у 17-18 столітті, тобто у хаосі, безладі, і під національним гнітом. Звичайно, якщо не зрозуміємо цінності такого поняття, як Батьківщина, суверенність, незалежність нашої країни, яку остання здобувала криваво і непросто, якщо загубимо цей щасливий квіток державності. Я знаю, як це легко вирити собі, що я патріот(ка), люблю свою країну і т. ін. Просто це любов книжна, якась наївна, дитяча, штучна, пластмасова, голосливна. Це коли тобі в першому класі кажуть: «Дитинко, люби свою Батьківщину, бо це твоя країна!» І ти не розумієш, як це, що таке патріотизм, знаєш, що любити можна маму, тата, бубусю чи дідуся, морозиво, цукерки і дивитися телевизор. Але країну? Її не побачиш, не доторкнешся до неї, не відчуєш... Хоча ні, от саме це відчуття своєї рідної землі, глибоке переживання, небайдужість до долі Батьківщини і називають патріотизмом, що йде від серця, а не зі словника чи підручника з історії. Тому хочеться поділитися своїми враженнями із відкриття України для себе з нового боку.

Вітаю! Ми прорубали вікно в Європу!

Табло на Хрещатику біля КМДА з кожним днем у графі «Днів» змінювало цифри: то 5, то 4, то 3, то 2, то 1. У Києві, Львові, Донецьку і Харкові робітники на дорогах, на стадіонах, на центральних вулицях метушилися із просто надсвітловою швидкістю. Уся країна буквально завмерла в очікуванні свята футболу, як пафосно називають у пресі Євро-2012. Не вистачало додати лише голосного повільного звуку серцебиття, як у фільмах, для більшої драматичності події. І ось почалася пора футбольних м'ячів, матчів, новин, пива, фанатів-іноземців. Усі розумні

княни, як годиться, швидко зникли з міста. Ім на зміну з'явилися ті, на кого українці недовіркою поглядають, проходячи повз, через чий питання наші доблесні працівники міліції червоніють і тікають, кого наші предки називали бусурманами, москалями, ляхами, іновірцями (тільки без образ!), і у кого, на думку пересічного громадянина України, життя — просто мед із цукром і льодяниками. І ось вони, ці іноземні футбольні фанати, на здивування наших співвітчизників, чудові хлопці і дівчата. Одного разу мені довелося спостерігати виставу «Як українець зі шведом братався».

Дія перша. Сцена перша. Здалека вітаються голосними вигуками.

Сцена друга. Спілкуються на мигах, українець часто вживає магічне кодове слово «vodka».

Сцена третя. Добре розуміють один одного. Контакт встановлено.

Дія друга. Сцена перша. Чутні звуки різного характеру без злиття в окремі слова (як за первісного ладу).

Сцена друга. Українець виконує певні жести у бік НСК «Олімпійського».

Сцена третя. Фото на пам'ять.

Сцена четверта. Герої розійшлися без бійки.

От і все. Щиро і по-дружньому. Ось які ми, українці, гостинні. І така гордість бере, коли таке спостерігаєш. А ще ніколи не забуду ту шалену післяматчеву ніч, коли українці подола-

ли шведів з рахунком 2:1. Тоді важко було заснути через постійні крики з вулиці: «Шева-Шева!!! ...УУУкраїна!!! Вперед!... Кто проиграл? Шведы!». Але це того було варте. Слухаючи ці несамовиті крики наших фанів, розумієш, у чому наша міць, сила, могутність. У єдності, у щоденних перемогах, у дрібних radoшах, у братерстві і гостинності. Ось наша українська сутність. То все, що ми читаємо в газетах, в Інтернеті, чуємо по телевізору і радіо, то так, поверхневе. А на глибини ховається наш справжній незнищений дух.

Згодом усюди розповідали, що іноземним фанатам у нас добре: дешево пиво, красиві дівчата, мальовниче місто і гостинність. Дарма, що у шведських острівних кемпінгах не було багатьох надбань цивілізації, обіцяних фанам розваг, м'яко кажучи, не всі наші «полісмени» добре спілкуються англійською, та були інші незручності. Враження від країни у всіх лишилося приємним, чутки про расизм були спростовані, і Україна таки дійсно прорубала якщо не нове, то хоча б ширше вікно в Європу. Сподіваймося і на подальші зрушення у майбутньому.

«Моя твоя не розуміє», або Як пробудити народний патріотизм

Нам вже не звикати до вибриків тих, на кого скоро має власти п'ятсоттонний купол Верховної Ради, і хто влітку харчується ма-

линою по 650 гривень за кілограм. Але цього літа вони перевершили самі себе. Особливо двоє К&К, яким раптом шкода стало російськ, чий мовні права тааак сильно утискаємо ми, «негідники»-українці. І ось плодом їхньої напруженої розумової діяльності став скандальний законопроект про регіональні мови. Мовляв, якщо в будь-якому місті чи регіоні проживає більше спочатку 10%, а потім 30% (злякалися чогось і підвищили відсоток) представників мовної меншини, то за ухваленням обласної чи міської ради ця мова стає регіональною (тобто чиновники мають її знати, писати нею та державною документами, їм мають так само двома мовами відповідати). Але ось уже вісім областей затвердили регіональною тільки і лише російську. На Закарпатті відмовили у затвердженні угорської, в Одесі — молдовської, у Криму — татарської. А закон же не лише російської стосується. Ось так потроху і починається ув'язнення українського духу, самотності і згодом незалежності. Але народ відчув це, як не дивно, він не спить, транквілізований снодійними обіцянками політиків. Усі можливі ЗМІ рясніли інформацією про щоденні народні протести, невдоволення, громадські акції проти ухвалення цього антиукраїнського абсурду. В ці моменти так відчувалася та єдність і сила народу, який не готовий просто так здавати відво- йовані кров'ю предків позиції волі і свободи. І так приємно за цими національно-протестними рухами і битвами спостерігати. Ось такі ми, україноці!

Полтавщина — центр первинної української культури

Цього року мені пощастило побувати на славетному гоголівському Сорочинському ярмарку на Полтавщині. Коли туди потрапляєш і бачиш людей, точніше буквально не бачиш між ними вільного місця для того яблука, що десь має впасти, — виникає настиглива думка: «А, може, ну його, втекти звідси подаль?» Але коли такі прочекати і проштовхнутися крізь тіла істинних українців, то починаєш відчувати знову гордість за свою країну, предків, її і свої традиції. Звичайно, хтось і не побачить у каші із бруду і стоптанного сина під ногами, у запаху шашликів і пеку- чий куряві, галасі і криках, суміші

народних співів, гри на музичних інструментах і вигуків «Падходім, манетку делать напам'ять!» нічого романтичного. І матиме рацію. Треба підключити до картинки яскравих штучних вінків, купи гончарних і дерев'яних виробів, різноманітного автентичного одягу і звичайної базарної продукції трохи уяви, і тоді коло тебе буде йти Микола (ні, не Янович) Васильович і щось цікаве розпові- дати, поруч пролітатиме на мітлі Солоха, а Оксана у сусідньому ряду прикуповуватиме нові чобітки і свитку (яких на ярмарку взагалі нема). Я серйозно, складається саме таке трохи вигадане враження. Але ця дивовижна великоярмаркова атмосфера таки збереглася і варто її відчути на собі.

А яка на Полтавщині гончарна справа! Боже, та які там взагалі китайські фарфори часів імперії Цинь, вази з Версалю і Петергофу? Так, глеки і горнята не такі витончено-вишукані, але такі живі, справжні, виліплені руками ширих хліборобів з любов'ю. Є таке маленьке містечко Опішня, це серце українського гончарства, де музеї на кожному кроці, садиби відомих гончарних династій. Тут справді розумієш, що в Україні родюча земля не лише для рослин, але і для людей, багата на корисні речовини і таланти. І справді нам є чим пишатися.

А знаєте легенду про Україну? Ну про те, що Бог роздав усім народам землі, а козаки записалися з походу, і Господь віддав їм останній шматочок — рай на землі, який він собі хотів лишити. От і справді, у нас є все: захід зі Львовом, з унікальними традиціями лемків, бойків і гуцулів, трембітами, бринзою, бартками і кептарями; схід із потужною вугільною промисловістю; південь з помідорами, Одесою, розкішною Перлиною біля моря, дивовижним Кримом із царськими палацами, кипарисами, горами, яйлами, санаторіями і бичками; центр з коліскою всього українського і всіх українських геніїв, Полтавщиною; ну, і столийний град Київ із всією його політикою, Софією Київською, лаврськими печерами і багатою історією.

І, згадуючи неозорі житні поля (саме житні, бо аж ніякої пшениці у нас особливо масово не вирощують; лише жито, соняхи і кукурудза), де, здається, стелиться втоптаний шлях до рідної хати, в якій пахне сіном і маминим хлібом, — хочу зробити пафосний, але справедливий висновок. Отож (прямо як у творі з літератури), не доведи Боже, не соромтеса, а бережіть, любіть, шануйте Україну, бо це, крім рідної, найцінніший наш скарб від народження!

Марія Лисаренко,
9-А

Роздуми на тему

Книжки чи комп'ютерні технології — що ліпше?

Важко не погодитися з тим, що книжка — це скарб, роль якого в житті людини дуже важко переоцінити. Вона надає необхідні матеріали та інформацію, розширює наші горизонти світогляду, розвиває фантазію та мрійливість. Адже це так захоплює: заглянути у книжку і побачити, наприклад, героїчне минуле своєї Батьківщини, подумки побувати у різних країнах світу, або ж взагалі уявити себе на місці головного героя твору. Так, звісно, всю потрібну інформацію можна знайти і у глобальній мережі Інтернет, проте це вже зо-

всім не те. Такий процес автоматично втрачає свою значимість і властиво є досить банальним і навіть примітивним. Більш того, читач дуже часто вже не відчуває усієї гостроти емоцій, які переживають герої електронної книжки, яку він читає. Надання переваги комп'ютерним технологіям не лише завдає шкоди нашому здоров'ю, а й не дає змоги поринути у вир фантазій та пригод. Адже, погодьтесь, що, читаючи безпосередньо книжку, переортаючи кожну її сторінку, відчуваючи приємний запах друкарської фарби, ми набагато

ліпше і тонше відчуваємо внутрішні конфлікти, переживання персонажів у творі, аніж коли читаємо її на комп'ютері. Дуже важливим є той факт, що саме книга допомагає нам вмикати фантазію та мріяти.

Книги нас повчають, дають різні поради; завдяки їм ми розвиваємося як особистості, стаємо кращими, пізнаємо світ.

Водночас я не можу не погодитися з тим, що електронні технології значно удосконалюють та полегшують наше життя. Також завдяки їм ми заощаджуємо кошти та дорогий час (якщо

за книжку ми платимо певну суму грошей та витрачаємо деякий час, то в Інтернеті її можна знайти швидко і безкоштовно). Окрім цього, користуючись електронною книгою, ми економимо місце та простір (адже уся необхідна нам текстова інформація може вміститися на компакт-диску, з якого ми потім з легкістю зможемо зчитати необхідну інформацію).

Але в кожному разі нам потрібно пам'ятати, що не було б книжок сотні років тому, то вся інформація передавалася б в усній формі, і, можливо, ми

б не отримали усіх тих знань і відомостей, які ми маємо на сьогоднішній день. А без цих знань ми були б неспроможні створити ті ж самі революційні комп'ютерні технології, без яких наразі досить складно уявити сучасне життя.

Отже, роблячи висновок, хочеться наголосити на тому, що роль книжки була, є і буде надзвичайно важливою в житті як окремої людини, так і суспільства в цілому.

Надія Татаринська,
спеціально для «77 Меридіану»

Життя особливої жінки

(Слово про Олександру Еммануїлівну Кошарну) Робота, подана на конкурс «Учителю! Перед твоїм ім'ям схиляюсь я»

Мабуть, немає в світі кращої професії, ніж робота вчителя. Окрім того, що педагог навчає інших, він також вчиться сам — від своїх учнів. Незважаючи на свій вік, викладач залишається завжди молодим, тому що безперервно спілкується з молоддю. Він повсякчас буде знати, що нині модно, які новітні технічні засоби з'явилися, куди піти, аби бути в центрі подій. Адже молодість — це носій та творець сучасності.

Я навчаюсь у школі, якій більше ста років. За цей час тут викладали десятки вчителів, навчалися тисячі дітей, змінювалися покоління за поколіннями. В ліцеї утворилися навіть власні династії: навчання деяких осіб продовжили у майбутньому їхні діти та онуки. Протягом десяти років перебування у Кловському ліцеї я познайомилася з півсотнею вчителів, кожен з яких має свої особливості. Проте у мене не виникло труднощів в обранні найулюбленішого вчителя. Я з впевненістю, без жодних вагань можу сказати, що це моя вчителька української мови — Кошарна Олександра Еммануїлівна. Якби була моя воля, кожна літера її імені писалася б з великої літери,

адже її особистий внесок у розвиток рідної мови та літератури неocenний.

Незважаючи на поважний вік, Олександра Еммануїлівна завжди випромінює тепло та радість — привітна усмішка ніколи не сходить з її уст. Її очі, так само привітні, вражають своєю глибиною та щирістю. Її обличчя, незважаючи на білосніжну сивину, що вже вкрила волосся створює враження сонечка, яке саме ополудні світить найяскравіше та найжаркіше. Її риси обличчя так і залишилися молодими, жіночними та ніжними, як пелюстки троянд. Школі вона присвятила більшу частину свого життя.

Уперше Олександра Еммануїлівна потрапила до школи в якості вчителя у далекому 1960-му. Згадує, як билось тоді її серце, яке безмежно хвилювання охопило її в той момент, коли вона вперше взяла до рук класний журнал. З першого уроку в 9-А класі школи №80 почалася нова сторінка, а скоріше новий розділ її життя — викладання у школі. Про роботу вчителя вона мріяла з п'ятого класу, а бажання стати викладачем саме української мови в ній запалив учитель рідної мови — Пашко

Андрій Матвійович. «Статний, високий, з високою чорно-сивою чуприною, він завжди міг зацікавити учнів своїм предметом. До того ж часто мене хвалив» — згадує Олександра Еммануїлівна.

З того часу минуло вже більше п'ятдесяти років. Ця трудовиця встигла навчити кількості дітей, декілька разів побути класним керівником, отримати знак «Відмінник народної освіти» та у 2000 році — почесне звання Заслуженого вчителя України. Її вихованці щороку перемагають на районному та міському етапах олімпіади з української мови та літератури та Шевченківських читаннях. Лише цього року десятеро її учнів стали переможцями олімпіади, одна з учениць виборола перше місце у конкурсі робіт Малої академії наук України та ще декілька взяли участь у конкурсі читців поезії і, звичайно ж, отримали призові місця. Усі ці здобутки підтверджують численні грамоти, яких за півстоліття назбиралося чимало.

Свого часу Олександра Еммануїлівна написала близько десятка статей до науково-популярних журналів. Проте вона й сама стала об'єктом твор-

чої діяльності мовознавців. Для прикладу візьмемо нарис О.М.Довгої, присвячений нашій вчительці, який був опублікований у 1986 році. Свою роботу пані Довга присвятила вивченню методичної теорії Олександри Еммануїлівни. Вона описала усі особливості викладання О.Е.Кошарної, серед яких: спілкування між учнями та вчителем виключно українською мовою, засвоєння мови через художню літературу, опрацювання правил та закріплення пройденого матеріалу шляхом виконання письмових вправ, перевірка письмових робіт одразу ж після їх проведення, регулярна словникова робота під час уроку та багато іншого. Але головна особливість її викладання — виховання глибокого патріотизму в кожному учневі. Неможливо не проинятися її любов'ю до Батьківщини, до рідного краю, до української мови та культури. Інколи мені здається, що не знайдеться на всю Україну людини більш відданої нашій державі, ніж Кошарна Олександра Еммануїлівна. Вона надзвичайно переймається долею своєї країни, вболіває за неї усім своїм серцем. За це ми ша-

нуємо та оберігаємо нашу вчительку.

Її життя є взірцем для кожної людини: трое дорослих синів-викладачів, величезна кількість учнів та випускників, багатолітня успішна праця в одній з найкращих шкіл Києва. Себе вона називає щасливою, щасливішою від усіх. Патріотизм та героїзм цієї жінки є предметом для наслідування майбутніми поколіннями, а її працелюбність та любов до дітей і школи змушують задуматися про значущість вчителів у житті кожної людини. А уявімо собі, що колись їй не спала б на думку ідея стати викладачем. Що тоді? Світ втратив би такого талановитого педагога, шановану людину та високоосвіченого працівника. Я поважаю та захоплююся мужністю Олександри Еммануїлівни, а також люблю її за таку дитячу щирість, адже тільки вона може наприкінці уроку сказати: «Діти, здайте мені, будь ласка, робочі зошити. Я вже усі попередні перевірила, а без перевірки та подібної роботи не можу прожити ані дня».

Аріна Баранюк, 10-А

Памяти Григория Ефимовича Френкеля

**О, КАКАЯ ВЕЛА МЕНЯ К ВАМ НЕЗЕМНАЯ ДОРОГА! —
И КАКИЕ С НЕЕ УВОДИЛИ МЕНЯ МИРАЖИ —
ВОТ И ВЫШЛО, ЧТО Я НЕ УСПЕЛ К НАШЕЙ ВСТРЕЧЕ НЕМНОГО,
НЕМАНОГО ВСЕГО ОПОЗДАЛ: НА ОДНУ ТОЛЬКО ЖИЗНЬ...**

Наверное, с такими словами обратился бы Григорий Ефимович к тем, кого не успел увидеть среди своих учеников.

Этим летом ушел из жизни наш друг, коллега и учитель, человек исключительной интеллигентности, доброты и терпимости ГРИГОРИЙ ЕФИМОВИЧ ФРЕНКЕЛЬ. Он был распахнут к людям, эта добрая улыбка, морщинки у глаз, исключительная доброжелательность...

Любимый учитель для нескольких поколений, он нуждался в детях, и они в нем.

Жизнь его была трудна, как у всех детей войны. Рано осиротел. Когда умерла мама, он, еще ребенок, хоронил ее сам, на саночках вез на кладбище.

В 1943 поступил в Суворовское училище, он очень любил музыку, играл на нескольких музыкальных инструментах, мечтал стать военным дирижером. Его любимое место в училище — класс для музыкальных занятий. К сожалению, не смог он посвятить себя музыке, а попал в пехотное училище, окончил его в 1951 году. Что «Пехота-королева полей» — красивая литературная фраза, не более, а на деле — это самый тяжелый военный хлеб. Когда бывало трудное задание, командиры спрашивали: «Лошадь дать или курсантов пехотного?». Обычно слышали в ответ: «Курсантов, они выносливее». Он был командиром взвода, роты, потом — батальона. Тем, кто моложе его, всегда старался объяснить, почему он, курсант, учится на военного. И это ему удавалось. У него был явный преподавательский

талант. Он умел подходить к людям. Юношам 18-19 лет, нигилистам в силу возраста он умел объяснить, как важны порядок и дисциплина. Григорий Ефимович был внимателен к человеку, всегда старался помогать. Служил в Ачинске, Луганске, Киеве. А после демобилизации попал в школу. Стал учителем. И, конечно, по призванию. Вот что говорят о нем выпускники школы:

«Григорий Ефимович повлиял на всю мою жизнь. Благодаря ему я выбрал профессию военного и после 8 класса поступил в Суворовское училище. Он сам-то — один из первых суворовцев. Когда я был в средних классах, Григорий Ефимович вел секцию стрельбы. Я пропал в тире, учился стрелять и слушал его рассказы. Он увлек меня искренней любовью к детям, увлеченностью. Он был жизнерадостен и, глядя на него, улыбающегося, никто не мог себе представить, что у него могут быть проблемы. Видя его, всегда приветливо улыбающегося, подтянутого, мы думали, что раз у него все хорошо, то и у нас все будет хорошо. Григорий Ефимович давал нам позитивный импульс к жизни. Он был скромным, никогда себя не выпячивал. Есть люди, которым нужны благодарные слушатели, а он не стремился к этому. Он был обстоятельным, рассудительным человеком. Мы любили его и многому у него научились».

Игорь Грачев, полковник, выпускник Московской Дипломатической Военной Академии им. Советской Армии.

«У Григория Ефимовича мы с ребятами проходили и труд, и военную подготовку. Я помню те мастерские, где он учил нас работать с деревом и металлом. Все-таки для юношей очень важно уметь работать руками, и Григорий Ефимович прививал нам интерес к этому. Ведь когда сам сделаешь киянку или винт, становится приятно, особенно, если эти вещи потом будут использоваться. Также на занятиях труда мы осваивали простые электрические цепи (первая лампочка с выключателем до сих пор хранится у меня дома). Почему-то после занятий трудом, было тяжело воспринимать Григория Ефимовича на военной подготовке, которую он также проводил. Обращаться к нему «Товарищ подполковник»

было непривычно. На уроках труда без военной формы он выглядел намного мягче и добрее. И, тем не менее, он развивал в нас основы дисциплины, которые сделали нас старше и ответственнее. Я ему за это искренне признателен и благодарен».

Павел Фесенко, выпускник 2006 года, Бельгия

«Почему-то принято считать, что мальчикам нужны мужчины-наставники, что вот, дескать, в школе «не хватает мужского характера для примера юношам». А роль мужчины, защитника, рыцаря при формировании девичьего идеала не обсуждается так широко. Для многих девочек, растущих нередко с отцами «в удаленном доступе» именно Григорий Ефимович

стал тем, с кого в будущем создавались личные идеалы в семье. Выпускницы прошлых лет, комментируя в facebook сообщение о кончине Григория Ефимовича, выражая свою боль, писали: «Ах, как он танцевал со мной на выпускном вечере...». И поневоле всплывает строка из песни «Вальс на грани времен» Игоря Жука: «...Он Вам не пара, конечно, но как он ведет!».

И.

Да, Григорий Ефимович был прекрасным танцором. Бывал на всех школьных вечерах, не пропустил ни одного школьного спектакля. Тянулся к культуре, ценил ее. Ему претила пошлость и меркантильность, отталкивала грязь и проза жизни. Он был светлым и поэтичным человеком. До старости сохранил юношеский романтизм.

Он был истинным рыцарем и всегда очень бережно и деликатно относился к своим женщинам: женам (после смерти первой жены, он женился вторично), дочери. Он был прекрасным семьянином, настоящим мужчиной. Под назад ушла из жизни его любимая дочь. Он мужественно переживал утрату, но потеря подкосила и его.

Трудно представить школу без Григория Ефимовича. По словам Юлии Борисовны Шведовой, он стал образом Кловского лицея. Очень грустно. Единственное, что утешает, что проводили его достойно. Собралось много его учеников — выпускников Кловского лицея, учителей, друзей. Многие выступали, говорили тепло и с любовью, чувствовалось, что прощаются с другом. Пусть земля ему будет пухом, а мы сохраним о нем добрую память.

Светлана Петровская
Елена Ченур

